

Eduskunnan sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

Viite Sivistysvaliokunnan asiantuntijalausunto- ja kuulemispyyntö 21.9.2021

Asia Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 131/2021)

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunto

Esityksen tausta ja tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallisesta käytöstä. Vaihtoehtona voimassa oleville viranomaispäätöksiin asetetuille koronavirus-epidemian leviämisen estämiseen tähtääville velvoitteille ja rajoituksille toiminnanharjoittaja voisi tietyin edellytyksin edellyttää tilaisuuteen osallistuvilta tai asiakas- ja osallistujatilaa tulevilta ihmisiltä koronatodistuksen esittämistä.

Esityksen mukaan koronatodistusta voitaisiin edellyttää muun muassa ravintoloissa ja yökerhoissa sekä yleisötilaisuuksissa, kuntosaleilla ja muissa urheiluun tai liikuntaan käytettävissä sisäliikuntatiloissa, uimahalleissa ja kylpylöissä, tanssipaidoissa ja ryhmäharrastustoimintaan käytettävissä tiloissa, huvi- ja teemapaidoissa, eläintarhojen sisätiloissa, sisäleikkipaidoissa ja sisäleikkipaidoissa sekä museoissa, näyttelytiloissa ja muissa vastaavissa kulttuuritiloissa.

Lisäksi säädettäisiin todistukseen liittyvien henkilötietojen käsittelystä sekä tehtäisiin uudesta sääntelystä johtuvia täsmennyksiä viranomaisvalvontaa koskeviin säännöksiin.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi ja ulkomaista alkuperää olevien covid-19-tartuntojen Suomeen leviämisen ehkäisemiseksi säädettyjen tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa olevien säännösten voimassaoloa sekä näihin tehtäväksi joitakin muutoksia. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi myös säännös valtion korvausvelvollisuudesta kunnille ja kuntayhtymille todistusten tarkastamisesta ja covid-19-testauksesta aiheutuvista kustannuksista. Esityksessä ehdotetaan myös lisättäväksi tartuntatautilakiin virka-apua täydentävää sääntelyä Tullin osalta.

Lain EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöä koskeva sääntely on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja maahantulon edellytyksiä sekä Tullia koskeva sääntely 16.10.2021. Maahantuloa ja koronatodistusta koskeva väliaikainen sääntely on tarkoitettu olemaan voimassa 31.12.2021 saakka.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

Esityksen mukaan sen taustalla on erityisesti tavoite suojata perustuslaillista oikeutta terveyteen ja elämään ehkäisemällä tartuntoja, edistämällä väestön terveyttä sekä turvaamalla jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön. Samalla esityksen tavoitteena on mahdollistaa palvelujen turvallinen käyttö ja siten edistää elinkeinovapautta ja sivistyksellisiä oikeuksia.

Esityksen mukaan EU:n digitaalisen koronatodistuksen käyttöä koskevan sääntelyn tavoitteena on mahdollistaa EU:n digitaalisen koronatodistuksen edellyttäminen ainakin laissa säädettävissä tilanteissa tietyissä vapaa-ajan toiminnoissa vaihtoehtona voimassa oleville viranomaispäätöksin asetetuille velvoitteille ja rajoituksille. Tavoitteena on myös mahdollistaa nykyistä laajemmin erilaisten yleisötilaisuuksien järjestäminen sekä asiakkaiden ja osallistujien pääseminen erilaisiin tiloihin terveysturvallisesti. Lisäksi koronatodistuksen esittämisedellytyksen tavoitteena on estää koronatartuntojen leviämistä ihmisten kokoontumisissa ja edistää yhteiskunnan terveysturvallista avaamista.

Maahantulosäännöksiä koskevilta osin sääntelyn tavoitteena on vähentää Suomeen rajat ylittävän liikenteen kautta leviäviä covid-19-tartuntoja sekä ehkäistä uusien covid-19-virusmuunnosten leviämistä Suomeen. Esityksen mukaan ehdotetuilla toimilla voidaan torjua rajojen yli leviäviä tartuntoja ja estää epidemian uudelleen kiihtyminen, vähentää covid-19-taudista aiheutuvaa sairastavuutta, kuolleisuutta ja inhimillistä kärsimystä sekä turvata sosiaali- ja terveydenhuollon kantokykyä tilanteessa, jossa rajat ylittävän henkilöliikenteen määrät lisääntyvät.

Yleisesti ottaen Etelä-Suomen aluehallintovirasto (jatkossa myös aluehallintovirasto) pitää hyvänä, että EU:n digitaalisen koronatodistuksen käytön edellytyksistä ja sen suhteesta viranomaisrajoituksiin säädetään lailla.

EU:n digitaalista koronatodistusta koskeva sääntely

Ehdotettu 58 i §

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi tartuntatautilakiin väliaikaisesti uusi 58 i §, jossa säädettäisiin EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallisesta käytöstä ja 58 j §, jossa säädettäisiin oikeudesta käsitellä EU:n digitaalisen koronatodistuksen tietoja. Esitysluonnoksen mukaan sääntely mahdollistaisi toiminnanharjoittajalle vaihtoehdon kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavan viranomaisen tai aluehallintoviraston 58 §:n ja 58 d §:n nojalla tekemässä päätöksessä edellytetyille rajoitustoimenpiteille taikka valtioneuvoston 58 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla säätämille velvoitteille. Toiminnanharjoittajalla ei olisi velvoitetta ottaa todistuksen esittämisedellytystä käyttöön, vaan sääntely perustuisi vapaaehtoisuuteen. Jos toiminnanharjoittaja ei edellyttäisi toiminnassaan koronatodistuksen esittämistä, sen toimintaa koskisivat kulloinkin voimassa olevat kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaavan viranomaisen tai aluehallintoviraston päätöksessä määrätyt taikka valtioneuvoston asetuksella velvoitteet.

Esityksen mukaan toiminnanharjoittajalle säädetty mahdollisuus edellyttää koronatodistuksen esittämistä ei vaikuttaisi alkuperäisen päätöksen, jossa päätetään edellä mainittujen säännösten mukaisten rajoitusten asettamisesta ja voimassaolosta, välttämättömyysarviointiin siten, että viranomaispäätöksen voisi

tehdä varmuuden vuoksi. Rajoitusten välttämättömyyttä olisi viranomaispäätöksenteossa edelleen arvioitava erikseen ja kun ne eivät ole enää välttämättömiä, ne tulee välittömästi poistaa. Koronatodistuksen esittämisedellytys olisi vaihtoehto voimassa olevalle, ei asetettavalle, rajoitukselle.

Aluehallintovirasto toteaa, että ehdotetun sääntelyn mukainen ratkaisu, jossa EU:n digitaalisen koronatodistuksen käyttöönotto on toimijoille vapaaehtoista ja voimassa olevien hallintopäätöksillä tai asetuksella asetettujen rajoitusten vaihtoehto, on selkeä. Aluehallintovirasto pitää ehdotettua sääntelyä hyvänä erityisesti siltä osin, että toimijoiden mahdollisuus EU:n digitaalisen koronatodistuksen käyttöönottoon ja sen edellytykset perustuisivat suoraan lakiin, eikä todistuksen käyttöönoton edellytyksistä määrättäisi viranomaispäätöksillä.

Ehdotetun 58 i §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittaja saisi toiminnassaan edellyttää EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä 12-vuotiaalta tai sitä vanhemmalta asiakkaalta ja toimintaan osallistuvalla, jos sen toimintaan sillä hetkellä kohdistuu lain 58 a §:n 2 tai 3 momentin nojalla annettu asetus taikka 58 tai 58 d §:n mukainen viranomaispäätös. Sisällöllisesti kyse olisi sen osoittamisesta, että henkilö on saanut 16 g §:n 1 momentissa tarkoitetun täyden rokotussarjan vähintään seitsemän vuorokautta aiemmin, negatiivisen koronatestituloksen enintään 72 tuntia aiemmin tai sairastanut covid-19-taudin enintään kuusi kuukautta aiemmin. Jos toiminnanharjoittaja olisi ottanut todistuksen esittämisvelvoitteen käyttöön, se ei saisi päästää yleisötilaisuuteen tai tilaan asiakasta tai toimintaan osallistuvaa ilman todistusta lukuun ottamatta alle 12-vuotiasta lasta, jota todistuksen esittämisvelvoite ei koskisi.

Esityksessä todetaan, että 58 i §:n 2 momentissa säädettäisiin tiloista, joihin pääsyn edellytyksenä koronatodistusta voitaisiin pykälässä säädettävässä tarkoituksessa ainakin käyttää. Tällaisia tiloja, joissa koronatodistusta voisi edellyttää, olisivat yleisötilaisuuksiin käytettävät sisä- ja ulkotilat, kuntosalit ja muut urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisäliikuntatilat, yleiset saunat sekä uimahallien, maa-uimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä tai läheisyydessä olevat pukuhuonetilat, tanssipaiikat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat, huvi- ja teemapuistot, tivolit, eläintarhojen sisätilat, sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat sekä museot, näyttelytilat ja muut vastaavat kulttuuritilat, kuten esimerkiksi taidegalleriat.

Aluehallintovirasto toteaa, että edellä esitetty listaus on osittain yhtenevä 58 g §:ssä lueteltujen tilojen kanssa. Aluehallintovirasto kiinnittää kevään 2021 kokemukseen perustuen huomiota siihen, että käytännössä sen määrittelemisen, mitä tiloja sääntely yksittäistapauksissa koskee, saattaa muodostua hankalaksi. Keväällä 2021 aluehallintovirastojen neuvonta ruuhkautui pahasti, kun toimijoille oli epäselvää, kuuluvatko heidän tilansa tartuntatautilain 58 g §:n nojalla annetun päätöksen piiriin. Lisäksi aluehallintovirasto toteaa, että esityksen 58 i §:n 2 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa on ristiriitaa itse säännöstekstin kanssa. Perustelutekstistä jää vaikutelma, ettei esitetty listaus ole tyhjentävä (sana ainakin), mutta itse säännöksessä listaus on kirjoitettu tyhjentäväksi (ei sisällä muuta kuin kohdat 1-8). Aluehallintovirasto toteaa, että esitystä tulisi tältä osin selventää.

Esityksen mukaan pykälän 3 momentissa säädettäisiin, etteivät 58 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu valtioneuvoston asetuksessa säädetyt velvollisuudet koskisi ravitsemistoimintaa, jos asiakkailta edellytettäisiin vaihtoehtoisena terveysturvallisuustoimena EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä ravitsemisliikkeeseen pääsyn ehtona. Edelleen lain 58 §:ssä tarkoitettu covid-19-taudin leviämisen estämiseksi tehdyssä päätöksessä asetetut velvoitteet ja rajoitukset eivät koskisi yleisötilaisuuksia, jos asiakkailta ja osallistujilta velvoitteille ja rajoituksille vaihtoehtoisena terveysturvallisuustoimena edellytettäisiin EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä yleisötilaisuuteen osallistumisen ehtona. Lain 58 d §:ssä tarkoitettu päätöksessä asetetut velvollisuudet eivät myöskään koskisi säännöksessä lueteltuja tiloja, jos velvoitteille ja rajoituksille vaihtoehtoisena terveysturvallisuustoimena edellytettäisiin EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämistä tilaan pääsyn ehtona.

Esityksen mukaan toiminnanharjoittajan valinnan mahdollisuus ei kohdistuisi asetusten ja päätösten sisältöön kaikilta osin niiden sisällöstä riippumatta, vaan ainoastaan säädettyjen rajoitteiden ja velvoitteiden osalta, joista olisivat 58 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla annetuissa asetuksissa säädetyt asiakkaiden saapumista ja oleskelua, asiakaspaikkojen sijoittamista sekä asiakkaiden puhetta peittävän äänentoiston käyttämistä ja musiikin soittamisen rajoittamista koskevat velvoitteet, sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärärajat sekä aukiolo- ja anniskeluajakaikat tai 58 tai 58 d §:ssä tarkoitetuissa covid-19-taudin leviämisen estämiseksi tehdyissä päätöksissä asetetut osallistujamäärää koskevat rajoitukset tai osallistujien sijoittumista koskevat velvoitteet. Näin ollen toiminnanharjoittajan valitsema vaihtoehtoinen terveysturvallisuustoimi eli koronatodistuksen esittäminen ei kohdistuisi muilta osin myöskään tuleviin asetuksiin ja päätöksiin.

Aluehallintovirasto toteaa, että 3 momentin pykäläkohtaisia perustelujen osalta olisi vielä syytä täsmentää, että EU:n digitaalinen koronatodistus edellyttäisi toimijaa, eikä kyse ole viranomaispäätöksellä asetetusta velvoitteiden ja rajoitusten vaihtoehdosta. Tämä vastaisi säännösten sisältöä. Aluehallintovirasto toteaa lisäksi, että olisi tarpeen esimerkein täsmentää, millaisia esimerkiksi tartuntatautilain 58 ja 58 d §:n mukaisilla päätöksillä asetettuja velvoitteita koronapassilla ei olisi mahdollista korvata.

Esityksessä todetaan, että jos yleisötilaisuuden järjestäminen olisi kielletty kokonaan, siten, että siihen ei voisi osallistua lainkaan ihmisiä, vaihtoehtoisen todistuksen esittäminen käyttäminen yleisötilaisuuden järjestämiseksi ei olisi sallittua. Näin voitaisiin osaltaan varmistaa se, että viranomaisilla on jatkossakin käytettävissään tehokkaat keinot epidemian leviämisen estämiseksi tilanteen niin vaatiessa. Yleiset kokoukset olisivat esitetyn säännöksen soveltamisalan ulkopuolella.

Aluehallintovirasto pitää tällaista esitykseen jätettyä varausta perusteltuna todeten kuitenkin, että sen merkitys on todennäköisesti hyvin vähäinen. Koronavirusepidemian aikana on ollut erittäin vakavia vaiheita, jolloin kokoontumisten tiukka rajoittaminen on ollut välttämätöntä. Missään vaiheessa aluehallintovirastojen päätöksillä ei kuitenkaan ole kielletty kaikenkokoisia yleisötilaisuuksia, vaan tiukimmillaankin on mahdollistettu alle kuuden henkilön yleisötilaisuuksien järjestäminen.

Esitetyn 58 i § 6 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää ajanjaksosta, jonka aikana 3 momentissa säädetystä poiketen 58 ja 58 d §:ssä tarkoitetuissa viranomaispäätöksissä määrätyt sekä 58 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla annetuissa asetuksissa säädettyt velvoitteet ja rajoitukset koskevat kyseisiä yleisötilaisuuksia, tiloja ja toimintaa riippumatta siitä, edellyttääkö toiminnanharjoittaja 1 momentissa tarkoitetun todistuksen esittämistä. Asetuksen antamisen edellytyksenä on, että covid-19-rokotusohjelman vaikuttavuuden yllättävän ja merkittävän heikentymisen vuoksi on ilmeistä, ettei pelkkä 1 momentissa säädetty todistuksen esittämisedellytys estä riittävällä tavalla covid-19-taudin leviämistä, ja että se on taudin leviämisen sekä väestön terveyden vaarantavan vakavan terveydenhuollon ylikuormittumisen estämiseksi joko valtakunnallisesti tai tietyllä alueella välttämätöntä. Säännöksen mukaan Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen on viipymättä ilmoitettava valtioneuvostolle, jos se katsoo, että mainittu tilanne tai sen perusteltu uhka on olemassa. Valtioneuvoston asetus saa olla voimassa enintään yhden kuukauden kerrallaan. Valtioneuvoston on tarkoin seurattava asetuksen ajantasaisuutta ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Aluehallintovirasto pitää perusteltuna, että laissa säädetään ehdotetun 58 i § 6 momentin kaltaisesta ”häätäjarru”-mekanismista epidemiatilanteen nopean heikentymisen varalta. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan on tarkoituksenmukaista, että olosuhteiden, joiden vallitessa EU:n digitaalisen koronatodistuksen esittämisedellytystä ei saisi ottaa käyttöön, olemassaolosta säädetään valtioneuvoston asetuksella, eikä esimerkiksi aluehallintovirastojen päätöksillä. Tällä varmistetaan toimijoiden yhdenvertainen kohtelu koko maassa.

Aluehallintovirasto toteaa vielä, että koronatodistuksen esittämisedellytyksen kirjaamisesta 58 h §:n mukaiseen suunnitelmaan säädettäisiin sen käsityksen mukaan 58 i §:n 5 momentissa ja ns. häätäjarrumekanismista 58 i §:n 6 momentissa (vrt. säännöskohtaiset perustelut, s. 50).

Ehdotettu 59 a §

Tartuntatautilain 59 a §:n 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi lisäys EU:n digitaalisen koronatodistuksen kansallista käyttöä koskevasta valvonnasta. Esityksen mukaan aluehallintoviraston ja kunnan tehtävänä olisi valvoa sitä, noudatetaanko toiminnassa 58 i §:n säännöksiä, jos toiminnanharjoittaja olisi ottanut käyttöönsä mahdollisuuden edellyttää asiakkailta ja osallistujilta kyseisen koronatodistuksen esittämistä ja edellytetäänkö palvelun saamiseksi tai tilaan sisään pääsemiseksi tosiasiallisesti koronatodistuksen esittämistä. Jos toiminnanharjoittaja ei edellyttäisi koronatodistusta asiakkailtaan, toimintaa ja tilaa koskisivat aluehallintoviraston tai kunnan tartuntatautilain 58 tai 58 d §:n nojalla tekemä päätös.

Esityksen mukaan ehdotettu lisäys ei laajentaisi aluehallintoviraston ja kunnan valvontatehtävää, sillä ehdotettu todistuksen esittämisedellytys olisi vaihtoehtoinen aluehallintoviraston tai kunnan tekemän rajoituspäätöksen noudattamiselle ja jo voimassa olevan sääntelyn perusteella aluehallintovirastolla ja kunnalla on valvontavelvollisuus 58 a, 58 d ja 58 g §:ssä säädettyjen velvollisuuksien noudattamiselle. Rajoituspäätösten noudattamista koskevan valvonnan yhteydessä aluehallintovirasto ja kunta voisivat selvittää, noudattaako toiminnanharjoittaja päätöstä vai onko sillä käytössään koronatodistuksen esittämisedellytys. Valvonnan sisältö määräytyisi siten toiminnanharjoittajan noudattaman menettelyn mukaisesti.

Aluehallintovirasto toteaa, etteivät aluehallintovirastot nykyresursseillaan voi olla koronapassin käytön ensisijaisia valvoja. Aluehallintovirastoilla ei ole nykyresurssien puitteissa tehokasta mahdollisuutta valvoa EU:n digitaalisen koronapassin käyttöä esimerkiksi iltaisin tai viikonloppuisin järjestettävissä yleisötilaisuuksissa. Aluehallintovirasto voisi alkoholilain mukaisen valvonnan yhteydessä tehdä valvontaa myös iltaisin ja viikonloppuisin pistokoeluontoisesti ja toisaalta ohjata kuntia valvonnan tekemisessä. Kunnilla ei kuitenkaan aluehallintoviraston käsityksen mukaan välttämättä ole ilta- ja viikonloppupäivystystä valvontaa toteuttamaan.

Nykytilanteessa yleisötilaisuuksia koskevaa valvontaa tekee tartuntatautilain 59 a § 4 momentin nojalla myös poliisi. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan joustavan ja vaikutuksellisen valvonnan mahdollistamiseksi olisi tärkeää, että myös poliisilla olisi mahdollisuus valvoa EU:n digitaalisen koronatodistuksen käyttöä yleisötilaisuuksissa ja tarvittaessa keskeyttää tilaisuus, mikäli toimija ei noudattaisi viranomaispäätöksellä asetettuja rajoituksia eikä edellyttäisi toiminnassaan EU:n digitaalista koronatodistusta. Tällainen tilanne voisi tulla poliisin tietoon esimerkiksi järjestyshäiriötä koskevan tehtävän yhteydessä. **Aluehallintovirasto toteaa, että sääntelyssä tulisi edellä esitetyn mukaisesti selkeästi täsmentää polisin roolia koronatodistuksen käytön valvonnassa yleisötilaisuuksien osalta.**

Esityksessä todetaan, että on esitetty, että toiminnanharjoittajille tulisi säätää ilmoitusvelvollisuus siitä, aikovatko ne ottaa koronatodistuksen esittämisedellytyksen käyttöönsä vaihtoehtona aluehallintoviraston tai kunnan tekemälle päätökselle. Tällaisen ilmoitusvelvollisuuden säätäminen ei kuitenkaan ole tarpeen, sillä aluehallintovirasto ja kunta voivat selvittää asian päätöksen noudattamista koskevan valvonnan yhteydessä. Erillinen ilmoitusvelvollisuus tarkoittaisi käytännössä sitä, että aluehallintovirastojen ja kuntien tulisi myös hallintolain mukaisesti käsitellä nämä ilmoitukset ja toisaalta pitää jonkinlaista kirjaa tai rekisteriä siitä, missä kaikkialla koronatodistuksen esittämistä edellytetään. Tämä merkitsisi lisätyötä ja resurssien tarvetta aluehallintovirastoille ja kunnille, eikä tällaisen menettelyn arvioitaisi kuitenkaan tosiasiallisesti parantavan tai tehostavan valvontaa, vaan ennemminkin se veisi resursseja pois varsinaisesta valvontatyöstä. Esityksessä ei esitetä ilmoitusvelvollisuuden säätämistä toiminnanharjoittajille.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan esityksessä esitetyt perustelut toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuuden säätämättä jättämiselle ovat hyvät, eikä ilmoitusvelvollisuuden säätäminen ole aluehallintoviraston arvion mukaan tarpeen.

Ehdotettu 59 c §

Ehdotetun 59 c § 2 momentin mukaan aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen 58, 58 d tai 58 g §:n nojalla tehdyn päätöksen tai 58 i §:ssä säädetyn velvollisuuden noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjaamisesta.

Ehdotetun lainkohdan säännöskohtaisten perustelujen mukaan tartuntatautilain 59 c §:n 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi lisäys, jonka perusteella aluehallintovirasto ja kunta voisivat antaa määräyksen puutteiden tai epäkohtien korjaamisesta myös sellaisessa tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja ei olisi noudattanut 58, 58 d tai 58 g §:n nojalla tehtyä päätöstä eikä tästä huolimatta olisi myöskään edellyttänyt asiakkailtaan ja osallistujiltaan 58 i §:ssä tarkoitetun EU:n digitaalisen koronatodistuk-

sen esittämistä yleisötilaisuuteen osallistumisen tai tilan pääsyn yhteydessä sen ehtona.

Aluehallintovirasto huomauttaa, että tartuntatautilain 59 c §:n 3 ja 4 momentissa säädetään siitä, että 2 momentissa tarkoitettua määräystä annettaessa on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan on epäselvää, mikä on kohtuullinen määräaika esimerkiksi tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja yleisötilaisuutta järjestäessään on rikkonut rajoituspäätöksellä asetettuja velvoitteita eikä olisi myöskään edellyttänyt koronapassia tapahtuman osallistujilta. Perusteluja tulisi näiltä osin täsmentää. Lisäksi perusteluista tulisi ilmetä myös se, onko aluehallintovirastolla ja kunnalla oikeus määrätä toiminnanharjoittajaa tarkastamaan koronatodistukset osallistujilta esimerkiksi tilanteessa, jossa tarkastusta suoritettaessa herää epäily, ettei koronatodistusta ole osallistujilta tarkastettu eikä rajoituksia ole noudatettu. Mikäli tällaista määräystä ei olisi mahdollista antaa, voisi koronatodistuksen käytön valvonta joissakin tilanteissa jäädä vain sen varaan, mitä toiminnanharjoittaja tarkastusta suorittavalle viranomaiselle itse ilmoittaa.

Aluehallintovirasto toteaa, ettei ehdotetussa 58 i §:ssä säädetä mahdollisuudesta poiketa tartuntatautilain 58 g §:n nojalla annetusta päätöksestä EU:n digitaalista koronatodistusta edellyttämällä, kuten 59 c §:ää koskevista pykäläkohtaisista perusteluista voisi ymmärtää.

Muuta

Esityksen mukaan ehdotettu sääntely ei laajentaisi aluehallintovirastojen ja kuntien valvontatehtävää. Esityksessä toisaalta todetaan, että vaikutuksia aluehallintovirastojen resursseihin on vaikeaa täsmällisesti arvioida, koska koronatodistusta koskevien lainsäädäntömuutosten lisäksi valmisteilla on muitakin aluehallintovirastojen toimintaan vaikuttavia lainsäädäntömuutoksia. Aluehallintovirastojen resurssitarve konkretisoituu, kun kaikki muutokset ovat selvillä. Esityksessä todetaan, että koronatodistuksiin liittyvä valvonta sekä ohjaus ja neuvonta ehdotetulla tavalla tulisivat aluehallintovirastojen arvion mukaan lisäämään aluehallintovirastojen resurssitarvetta 5-8 htv valtakunnallisesti. Resurssien lisäystarpeet tulisivat kyseeseen erityisesti alueilla, joilla epidemiatilanne on huono ja joilla viranomaispäätöksin asetettuja rajoituksia on voimassa.

Aluehallintovirasto pitää yllä esitettyjä arvioita perusteltuina. Aluehallintovirasto toteaa, että resurssien lisäystarve liittyy erityisesti siihen, että toimijat todennäköisesti tarvitsevat paljon ohjausta ja neuvontaa passin käyttöönottoon liittyen. Aluehallintovirasto kuitenkin korostaa, ettei sen ole mahdollista antaa ohjausta koronatodistussovelluksen teknisessä käytössä, vaan ohjaus voi rajautua ainoastaan kysymyksiin siitä, missä tilaisuudessa tai tilassa passi voitaisiin rajoituksen vaihtoehtona ottaa käyttöön.

Esityksessä tuodaan esiin, ettei koronapassisääntelyyn liittyvän negatiivisen testitodistuksen hankkiminen olisi poikkeuksia lukuun ottamatta mahdollista julkisessa terveydenhuollossa, vaan testi tulisi toteuttaa yksityisen terveydenhuollon puolella omakustanteisesti. Aluehallintovirasto toteaa, että esityksen taloudellisia ja terveydenhuollon resursseihin liittyviä vaikutuksia arvioitaessa tulisi kuitenkin ottaa huomioon, että edellä esitetyn noudattamisen valvonta on hyvin vaikeaa erityisesti

niin kauan kuin testin tarve arvioidaan digitaalisesti henkilön itse syöttämien tietojen perusteella. Tältä osin koronapassin käyttöönotto edellyttäisi terveydenhuollon ammattihenkilön henkilökohtaisesti suorittamaa arviointia.

Maahantulosäännökset

Esitysluonnoksessa ehdotetaan jatkettavaksi ulkomaista alkuperää olevien covid-19-tartuntojen Suomeen leviämisen ehkäisemiseksi säädettyjen tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa olevien säännösten voimassaoloa. Suomeen saapuvilta henkilöiltä edellytettäisiin joko luotettavaa todistusta kuuden kuukauden sisällä sairastetusta covid-19-taudista, saadusta hyväksyttävästä covid-19-rokotussarjasta tai ennen Suomeen saapumista tehdystä negatiivisen tuloksen osoittavasta luotettavasta covid-19-testistä, tai hänen olisi käytävä covid-19-testissä Suomeen saavuttuaan ja toisessa testissä 72–120 tunnin kuluessa. Lähes vastaavat tartuntatautilain säännökset ovat voimassa 15.10.2021 asti ja nyt ehdotetuilla säännöksillä jatkettaisiin niiden voimassaoloa pienin muutoksin.

Lisäksi esitysluonnoksessa ehdotetaan muun muassa lisättäväksi tartuntatautilakiin virka-apua täydentävää sääntelyä siten, että Rajavartiolaitoksen lisäksi myös Tullilla on virka-aputehtävän suorittamiseksi oikeus 89 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin sekä oikeus antaa virka-apua 89 a §:n 2 momentissa todetuin tavoin. Aluehallintovirasto pitää 89 §:ään ja 89 a §:ään ehdotettuja Tullia koskevia lisäyksiä tarpeellisina ja perusteltuina.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa ylitarkastaja Oona Mölsä, puh. 029 501 6000 (vaihde).

johtaja

Kristiina Poikajärvi

ylitarkastaja

Oona Mölsä

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI

puh. 029 501 6000
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Wähäjärvenkatu 6

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppiemiehenkatu 4

Tämä asiakirja ESAVI/31374/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/31374/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Mölsä Oona 22.09.2021 08:23

Ratkaisija Poikajärvi Kristiina 22.09.2021 08:26